

נייע יידישע צייטונג

דיא
 "נייע יידישע צייטונג"
 ערשיינט יעדען
מאנטיאג
 אונד דאָנערסטאָג.
 פּרענומעראַציאָנס-פּרייז: 7
 נאָנצערטן 50
 האַלבזעהרטיג 3
 פּרענומעראַציאָנס-פּרייז: 1

דיא רעדאקציאָן
 אונד אדמיניסטראַציאָן
 בעפּינדעמ ווי
Schiffmannsgasse 6, Budapest.
 זאָהן אויך דיא פרענומעראַציאָנס
 ערלער צו וענדען זינד.
 אינזעראַטע
 וענדען ביליגסט בערעכענט.

Budapest, Donnerstag 20. September 1883. כ"ה בודאפעסט י"ה אלול

אנטי-סעמיטישען אונדזען פיר דער האנדל, דיא אינדוסטריע אונד פּאָלקס-ווירטהשאפט ענטשטאנד דען זינד.
 אים הייפּטשטעדישען פּעראַיין בראכע אנט- מאַן רעמעני דיא פּאַרמאָנאמליכען אנטסעמיטישען עקסצעסע צור שפראכע אונדזען אויף דיא גראַ- סען פּערלוסע הוי, וועלכע דיא הייפּטשטאדט הורף דיעזעלבען ערלשט. זא האבע איינע פראנצאָזישע געזעלשאפט בעאבזוכטיגט, מיט איינעם קאפיטאל פאַן דיא מיליאָנען פראַנקס היער איינע שפּאַני- פּאַריק צו ערריכטען אונד צו דיעזעס צוועקע ביא דער אונגאַרישען לאנדעסבאנק בערייט איינע מיליאָן פראַנקס אלס קיציאָן ערלעגט, אין פּאָלנע דער מיטלע יעדאך איהר פּאַרהאבען ארשפּענע- בען. פּאַרוויעזענדער מינגט דאס, דיא פּורכט דער פּאַנצאָנען איבערשריבען וואר, דיא דיא קאַמ- מיטע אללע פּערפּינגען געטראַפּען האבע, אום אים נאָטהאללע דאס לעכען אונד אייגענשאַפּט דער בעפּאַלקערונג צו שיטען, ער האבע זיך צו דיע- זעס בעהיפּע מיט מיניסטער-פּרעזידענט מיטא אונד אַבערשטאדט-הויפטמאַן מהאיים אין פּערבינדונג-נע- זעטצט אונד אללע הילסמיטטעל דער קאַממונע דער רעגירונג צור פּערפּינגען געשטעללט.

דיא צושטענדע אין קראָאַציען.
 אים ריעוואַן (קראָאַציען) ווירד געמעלדעט: אום 12. דיעזעס פּערזאכטעלעטען זיך דיא אויף- שטענדישען, אום פּאָן דעס פּאַנאָנעביידע דאס וואס- פּען העראבצוגעדעמען אונד דען געמינדע-פּאַר- שטאַט אויפצוהאָרען, איהנען דיא אונגאַרישע פּאָהנע אונד קראָנע הערסוצגעבען, פיר דערען אנטבריינגונג און קירכע אונד געמינדע-אמט ער- ד. רייא קילאָ באַנקאָט ער- האלטען האבע. דען שאנדארמען געלאנגע עס, דיא אויפּשטענדישען צו צערשריייען, אין דער אבענד- דעמטערונג אוממעלעטען זיך אבערמאלס גענען 400 פּערסאָנען ביא דער סערבישען קירכע. היער בע- נאנגען דיא שטורם צו לייטען, צו שיעסען, צו לער- מען אונד זאָראַן ריעוואַן אנטזען, דיא שאנ- דארמערע נעכסט דער פּאַנאָנעביידע אונד דען גע- מינדע-פּאַנדרען ערוואַרמעטע דיא וויטהענדע מעננע: פּערגעבענס וואר דער פּערזוך, זיא צו בע- רווענען.

דיא אנטפירער בענאנגען צו שיעסען אונד דיא שאנדארמען ערווערעטען דאס פּיער, וואס- ביא איין בויער געטאָדעטע אונד פּיער פּערזאונ- דעס וואוירדען.
 היערדיק קעדרטע דיא מעננע אבערמאלס צור קירכע צוריק, רופענד, זיא ווערדע דאס אויפציעהען דער אונגאַרישען פּאָהנע אויף דעזעלבען פּער- דער. לערמענד אונד שטורם לייטען פּער- בראכטען דיא אויפירער, דיא נאכט ביא דער קירכע, אונדערן טאגנס גרופּען דיעזעלבען אבער- בערמאלס ריעוואַן אן, בעצירקספּאַרשטאנד מראַ- וויטש וכטע דיא אויפירער צו בעשוויכטיגען אונד פּאַנאָנע ביא אים איהר בעגרייען, מאן ענט- גענגעטע איהם, דאס איינע אונגאַרישע פּאָהנע אויף דער קירכע אויפגעשפּאַנט אונד דיא אונגאַרישע קראָנע אום געמינדע-אמטע אנטעבראכט ווערדען זאָללע, דיעס ווערדען זיא נעמאלס הולדען; זיא וואָללען קיינע אונגאַרישען וואפּען אונד ווערדען דיעזעלבען פּאָן אללען עמטערן אונד טראַפּיקען העראבנעהמען, דער קאיווערליכע אללער זיא איהר אללעס אונד עכטעס וואפּען, זיא זאנטען פּערנער-

גליקטען בעוואַהנער פאַן אישקא בעשטימט, ביא דיעזע געלעגנהייט האט דער בערוהטע ריכטער 'אקא' איין געדיכט פּערפאַסט אונד פּאַנצערמאָנע, אין וועלכעס ער פּאָלנענדע שאַנע שמעללען פּאַר- ברינגט: "עס פּענגט דער האס אן, אויף דער ערדע צו העררשען, ער שפעקולירט גור אויף בלוט אונד טהרענען דער מענטשען, אונד אין פּאָלק לערנט איהן פאַס אונדערן, ברודער יפת פּערפּאָנגט זיינען ברודער שם! ווארום דיעזער האס? ווייל אין פּאָלק דאס בראָד אונדערס הויפט, ווא דאס אונדערע, וואס איזט דער אונטערשיעד אָב מאן זאנט בראָד, קע- ניער אָדער כלעבא; אים שווייכע מיט יעדער מענטש ארבייטען, ווען ער עס האבען זאָלל! אין אישקא האט אונס נאָטט געמאָנט פאַס האסע אונס צור ליעבע צו ווענדען, דען ווען דיא מענטשען אונס פּערפּאָנען, ווענדען וויר אונס צוגאָטט; ווען אבער נאָטט אונס פּערפּאָלנט, מיטסען וויר אונס אן דיא מענטשען אונד איהרע הילפע ווענדען, ביא דיעזעס אינגליקע זעהען וויר דיא ליעבע דער מענטשען ער- וואכט, אונד אללע וואָללען זיא עטוואס טהון פיר דיא אישקאנער, פאַן דען וואנען אישקאס מאַכטע איד צווייא שטיינע געהעטען; דען איינען מאַכטע איד אויפּשטעללען ווא איינען אלמאד דער ברודער- ליעבע, אויף וועלכעס דאס פּיער אין אללע צייטען לייכטען זאָלל, דען אונד ערן שטיינע וואָללען וויר אונד איהר דיא פאל- שען פּראָפּעטען שליידערן, דיא האס גענען מענטשען שטאמט נעכסטענליכע פּערערינגען".
 אין נייטרא האט אַבערנעשטאן גראַף בערב- טאלד פּאָלנענדעס צו דען אויסשוס-מיטגלידערען דעס קאָמיטאַטעס געזאגט:
 "ערלויבען זיא מיר, דאס איד דיא בעשעמען- דען פּאַרפּעללע ערוועהנע, וועלכע זיך אין אונזע- רעס פּאַרשטאנדע יעטצט פאַסט טענליך עראַי- נען, אים מייע דיא אנטסעמיטישען מיטלע, וועל- בע אין קרוין ווענג איד, ביא אונס שאַן פּאַרנע- קאָממען זינד, עס איזט ניכט נאָטיג צו זאנען, ווא זעהר דיעזע אויסשריימונגען שאַן ביהער אונדערעס פאַטערלאנדע געשאדעט האבען, וועלכעס זייט יאהרהונדערטען אלס לאנד דער פּרייהייט אונד רע- ליגיאָנען הודוואַקסן געאַלטען האט; אבער איד אַפּעס דאס דיעזע מיטלע שאַן ערלאָשען, אונד דאס דאס הורף אויפירערען פּערליטעטע פּאָלק שאַן ניכטערן געוואָרדען איזט, ווען עס אבער ניכט זאָ ווערען, זא איזט דיא היילונסטע פּעליכט דער בעהאָרדען, מיט אללער קראַפט גענען איינע זאָל- כען ריכטיג צו ארבייטען, אונד הורף אללע מאַג- ריכע מיטטעל זאָלכע פּאַרקאָממניסטע צו הונדערן, דיא אויסשוס-מיטגלידערע אבער האבען דיא פּעליכט, דאס פּאָלק אויפצוקלערען, וואוין דאס היערען קאָנ אונד אונד הורף אייניקייט אונד גוטען וויללען דער צוועק דעס שטאַמעס ערהאלטען ווערדען קאָנן, נעמליך: דיא פּערסאָנליכע פּרייהייט, דיא רעכטס פּרייהייט אונד פּערמאַנענס פּרייהייט".
 אויך אין דער האנדלעס, אונד געווערבע- קאָממען פאַן בודאפעסט וואוירדע הורף דען פּיער- דענטען באראן קאָמיטטער דער אנטראג נע- שטעללט אונד איינשטימט אונגעקאָממען; אין דעם בלעטטערן איינע אויפּרופּ צו פּערפּאָנעלליכען אין וועלכעס דיא פּאַרטיאָנען אויפגעפּאַרדערט ווער- דען, דאָהן צו ווויקען, דאס דיא אָרדונג אונד דער פּיערדע ניכט מעהר געשאַרמט ווערדע, דא דיא נאכטהיילע זעהר גראַם זינד, וועלכע הורף דיא

שטימען גענען דען אנט-סעמיטיסמוס, פאַן וואוירטהשאפט גראַסען מענגערן, פאַן עדעל- פּהילענדען הערצען, פאַן פּרייען פּאָלכערן, פאַן גע- רעכטען קורכען פּרעסען ערהעבען זיך געוויכטע שטימען גענען דיא מאַדעקראַנקוויט דעס אנט- סעמיטיסמוס, דער גור פאַן פּערוואָרפענען פּערפּא- נען ווא ווערהאָואַ, אישקא, נעמטוויטש אונד קאהלינג געלעהרט אונד פאַן דעס אבשויס דער מענטשליכען געזעלשאפט בענטשען ווירד, אום צו פלינדערן אונד זיך אין ווין אונד בראַטוויין, דער ניכטס קאָממעט צו בערווישען.
 אַפּאַנקרויך, ענגלאנד, בעלגיע, האַלאַנד אונד איטאַליען קאָנן ער קיינע וואוירצעל פאַססען אונד איזט פאַן דען דאָרטען צייטונגען לידער אויך צור שאַנדע אונגאַרנס בעארהטהיילט אונד פּעראר- טהיילט וואָרדען.
 דיא פּראָפּעסאָרען דעס אנט-סעמיטיסמוס קאָנן מאן אין דען פּינגערן הערצעהלען, אונד זיא זינד גור הורף דיעזען בעקאנטע געוואָרדען; וועה- דענע זיינע גענענע אונגעהרגי זינד, אונד צו דעזו בע- ריהמעטעטען מענגערן געהאָרען, זא שרייבט אים געוויאָרק פאַס 24 אריגסט אין דאָרט וואָהנענדער אונגאַרן, דיא בעשעמענדען מלאנען, וועלכע פאַן איינעס טהיילע מייער לאנדטייטע אום אינגאַרן צו אונס העריכער דרינגען, קאָנן מאן היער צו לאנ- דע נאר ניכט בענרייפּען אונד מאן צווישעלעט, אָב דיא עראיינגיסטע, דיא גראַבען אונד פאַסע גענען מייער גרויבענעמאָנאָסען אין מייענס אלטען פאַטער- לאנדע, ווירקליך געשעהען זיין קאָנגען, קאָנן מאן דען יודען פּיערליכט מאַנעל אן פאַטראַטיסמוס פּאַרווערפען? ניין, דאס קאָנן מאן ניכט, ווען מאן ניכט לינגען ווילל, ניכט עס דאך היער אין אַמעריקא זעהר פּיערע פּעראיינע, דיא פאַן אונגאַרישען יודען געגרינדעט זינד, ווא דיא אונגאַרישע שפראַכע גע- פּעלענט ווירד, וואָהן זינד זיא גוטע אַמעריקאַנישע ברייטער, אבער דעס האַרד פּערנעסטען זיא עבענזא- ווענג איהר אונגאַרן, ווא זיא געבאָרען זינד, ווא איהרען יידישען געבויען, איזט עס דער תלמוד, דער דיא אוואכע דער פּערפּאָנגונג זיין זאָלל? נו, דע- ליטש אונד פּיערע אונדערע יעטצט לעבענדע ברוסט- ליכע געלעהרטע האבען שאַן בערווענען, דאס אין דער גאנצען גטרה קיין וואָרט צו פלינדען איזט, דאס מאן מאַדעלן קאָנמעט, ביא אונס אין פענסלוואַניא וואָללעט דיא ברוסט ליכע נייטס- ליכע קיינע אונג ארישע בויערן איינ- וואנדערן לאססע, ווייל דיעזע זעהר קאָ אונד אונטערשיד זינד; דיא אונג ארי- שען יודען אין געוויאָרק אבער האַבען דיעזע אבזוכט פּערהיט- דערט.
 דיא אַמעריקאַנער פּערשטעהען דיא איינע- שאפּטען דער יודען זעהר גוט, אונד וויסען ניכט גענט צו לאָבען, וואס דיא אנטסעמיטישען אן איהנען טאדעלן, איהרען געשעפּטסזינג, איהרע שפּאַראַזמ- קייט, איהרע ניכטערנדישט אונד בערעכענט, דיא גראַסען רייכען בעלעטער, וועלכע אין ברוסטליכען הענדען זינד, קאָנגען דיא יודען ניכט גענט לאָבען, אונד דיא אנטסעמיטישען מיט זאממט איהרען צייטונג- גען קאָנגען זיא ניכט גענט טאדעלן אונד פּע- אכטען".
 לעטצעטען זאָנטאג האבען דיא היעזיגען ציי- טונגסשרייבער אונד קונסטלער אויף דער מאַראַ- רעמהען אינוועל איינע גראַסאַרטיגע אנטערהאַלפּונג געגעבען אונד דאס איינקאָממען פיר דיא פּעראינ-

אינוזעראטע

אתרונים לולבין, והדסים

שאנע מהודרים עכטע

פארגאער אתרונים

25 שטיק סאָרטיט 1, 2, 3 בלי שום ספקס סכול 20 56
25 שטיק 2-טע קלאסע 15 פל

לולבין

גענווער מהודרים דאס שטיק פער 70 קר,

אלעקסאנדרינער 40 קר

הדסים

נראטיס

זינד צו עכשטעללען פאן

Josua Goldstein,

Buchhändler

D. Szerdahely, Ungarn.

געפערטיגטע בוכהאנדלונג עכשטעלעט איהר רייך אסאך-
טעם לאנער אללער נאכטונגען

ספרים, טליתים, תפילין, ציצית, מזוזות, מניחות,

ספרי תורה

ספרים מוחים ונאכטע

שופרות

פעלערפריי פאן 21-5 פל דער פיינסטע

דיא פיינסטען נאלדשיקערייזען אויף

פרוכת, מענטשל לסית, מכסה לשולחן
הופה, סזה עטע

אתרונים מוכהרים, לולבים והדסים

דירעקט פאן דען קוועללען אין גראסטער אויסוואהל
ען גראס אויך ען דעסאיה

M. Hirschler & Sohn,

Buchhandlung, Bergl No. 1. Wien.

פערענדונגען גענען נאכאמטע סאָלד אויך פראָסטע

איין סופר-געהילפע

וועלכער אין דיעזעס פאכע טיכטנ אויך איין דיא
אלהים נאוד איזט, ווירד ביא מיר אויפגענאָממען.

Gerson Löwinger, Gesetzschriftschreiber
in Neutra.

נו. לינוען 10.00-15 נול. הירוע 7.25 נול. הירוערין 12-13
נולדען (אללעס פער 100 קילאָגראַם.)
קסטעל 27-28 נול.
אנבו-וויקען 7.00 נול.
אונשליטס (הלב) 50,00-51,50 נול.
וואכס ראָענווער 138-139 נולד.
צוועטע שיקען, סערבישע זאק-וואַרע פער אָקט-
נאָעמבער 17.42 נול.
מעה-ל-פרייזע פער באללען צו 100 קילאָגראַם

Table with 11 columns: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8 1/2, 11.50. Values range from 12.80 to 20.00.

קלייע פיינע 4,50 נול. גראָע 4,40 נול.
שפיריטוס נייע מעטהאדע אים קריינען 33.60
33 75 נולד. אלטע מעטהאָדע 36,50 נולד. פער 10000
ליטער פערצענט.

פערטראָדע 25,50 נולד.
וואָללע דיעזע וואָכע וואר אין דיעזעס ארטיקעל
שוואכער פערקעהר, דער נעאמאטאומאטן איבער 1300
מט' צנטר, פעסטער באָדען אויך זאנד-איינשווערן 85-86
פל, מיטטעל-איינשוור 80-84 פל, באַשער איינשוור פל
1.16-1.33, נעכרנס-צווישור ווינער-אויך זאמטער-וואָללע
78-80, באראניאנער צווישור ווינער-וואָללע פל 1.59-1.39
מיטטעל-נעכער-וואָללע פל 1.07-0.89.

קאל-בל-עדער, הירוע 9-12 ק' 425-445
נולד. נענערטע 6-9 ק' 365-375 נולד. פער 100 קילאָ.
לעדער-רנעשעס פ. קוה-הייטע דאס פאאר
23.50-20.00 נולד. איינמאל פערזעצטע טעריען פאן 12-15
קילאָ 162-165 נולד. צוויימאל פערזעצטע טעריען 16-38
קילאָ 163-165 נולד. דריימאל פערזעצטע טעריען 10-22
קילאָ 165-167 נולד.

שאטעל-על-ע, אין פאָרינער וואָכע ווארדען 12000
שטיק פערשידענע נאכטונגען פערקויפט אינד צוואר
דייטשוואָללינע 2,40-2,80 נולד. פער פאאר. באַשער
אויך באַנאטער 2,60-3. נולד. טירקישע אויך באַנאטער-
שע 48-50 נולד. באַנטישע אויך קראַטישע 49-50 נולד. סער-
בישע 110-120 נולדען. פער 56 קילאָ - (אללעס פער
פערצענט.)

לאמטא-ציעוונג פאן 15 סעפטעמבער.
בואפעסט 31 88 27 8 9
ליני 79 54 9 74 61
טירעסט 15 23 49 32 20

פריאטא-טליתער רעדאקטער:
יקותיא הלוי לעדערער.

רעוואָלוציאָן פערגריסען ווערדען קאָננטע. דיא
אנטוואָרטעטע ביסמארק: „וואס דייטשלאנד בע-
מריסט, זאָ ווערדען דיא ווערדען היער קיינע פער-
פאלגונג צו פירכטען האבען, זאָנדרען ווערדען דיא
אללע הירך דיא קאָנשטאָטאָן געוועהרמען רעכ-
טע בייבעהאלטען. מיינ וויללע וואר עס וואָהל נכט,
דאס דיא ווערדען אללע דיעזע פרייהייטען ערהייל-
מען, יעצט אבער, דיא דיא דיעזעלבען האבען, קאָנ-
זיא איהנען נעמאנד ווענגעדימען.“

זויבערע הענען (דיא לעמ-
מען גראָסען ברענדע אין ווען זינד, וואס מאן דארט
אללעמיינ אננימט, געלענט וואָרדען, אין אייניגען
מאנען דארף ווארען אן מעדערערען אָרטען פלא-
קאטע אן דען מיערען אנטעשלאנען, אויף וועלכען
פאלגענדער ווערד צו לעזען וואר, דען זיכערליך איר-
גענד איין שפאטמאכער פערפאסט האט:

ווי זינד אונזער דרייטיג,
ארבישען אללע פליסיג,
ווי לענען קיינע אייער,
הינגענען אבער פיייער.

געשעפטסבעריכט

נעסריידע-געשעפט פאן ווייצען וואר
פאָרינע וואָכע פער 100 פערקויפט געבאכט, דער פערקויפ
וואר פלא. מעטצו קיינע ווארדען פערקויפט.

קארן 7,20-7,50 נולדען.
נערסטע פערטעווארע 6,80-7,10 נולד. מאלצ-
ווארע 7,70-8,25 נולד.
פאפער 6,75-6,85 נולד.

קוקורין 6,45-6,60 נולד.
רעסס קאל 16,80-11,00 נולד.
ליינאמען, ריינע 12,50 נולדען.
קלעזעוואסען, אונטארישער לוציענע 50,
נולדען.

האנסוואסען, 11,50 נולד.
רעסס קובען 6,75 נולד.
ריבאל דאָפּעלט ראַשטינער, 44, נולד. פער 100
קילאָגראַם.

קאָססערן אונטארישע פרימא 17,50-18,00
נולדען.
צוועטע שיקעס (לעקוואר) סלאוואַקישער 17,75
נולדען.

ויינשטיינ 56-65 נולד. יע נאך קוואליטעט.
מאָהן, הירוער 28, נולד. בלויער נולד. 31,00-32
ערדע-פער 100 קילאָגראַם 2,50-2,60
נולדען.

הילענעריכטע, פוילאָען 10,00-10,60 נולד.
צוועיטע באָנען 11,50 ערבוטן 09,50-11, נולד. געשעלעט 15,50

Table with 4 columns: Description, Price per 100kg, Price per 100, Price per 100. Includes categories like 'פריכטע' and 'הילענעפריכטע'.

Table with 4 columns: Description, Price per 100kg, Price per 100, Price per 100. Includes categories like 'ווערטה-פאפערע' and 'לאזע'.

געטראפן טראם פראג ווערען זיך דיעזעס מאנעס ערעמענס צו ענטפערדיגען. וועגן עס נור מיט אן שטאנד געשיהען קאנטען, דען דר' פילדער האט דעם קאבינעט שאן פילע מעהר פערלעגעהייטען בערייטעט. אלס דיעכטעס גערייכטע. מאן קאנן זיך קיים איינע פארשטעלונג מאכען, וועלכע פער- ווערונג אונטער דער ליטונג פילערס אים יוסטיצ- מיניסטעריאום פלאטצירטענדיגען האט. דער מיני- סטער פערזענדט אונט אין פאלדער קענטנסיס דיע- ווער צושטענדע, אונט עס איז אויך ניכט הערר דר' פולדער, דען ער שאנט, זאנדרען דא האבמאגע- דען פריינדע דעסוועלבען זינד עס. דא הערר פאן טראם נעראדע און דיעזעס אייגענבליקע ניכט פאר דען קאפף שטאפען ווילט. מאן בערענעט נור, דאס אונטארן בינגען צעהן מאנאטען דא וואלען פיר דען נעכסטען רייכסטאן פאללציעהען זאל! דאס ערקלערט פיעלעס. — דער מיניסטער פערזענדט דעם פילדער און אונט אונט ווערע, וועלכעס דער אלע וויכטיגעס ענטפערדיגען אויך דיעזעס מי- ניסטעריאום וועלכעס, זא נעשאה עס ערסט פאר וועגיגען טאגען, דאס דער קאנ- אנוואלט קאזא מיט ווילען אונט וויסען דעס מי- ניסטער פערזענדעטען, אבער אהנע דאס דער איי- מיטשעלכארע שעה, דער יוסטיצ-מיניסטער, בע- פראנט ווארדען ווערע, זיך נאך זאלא ענערטע בע- נאב, אים אין דאס לויט פארנעהען דער דארטיגען יוסטיצ-בעהארדען איינע ארדנונג צו ברענגען, זיט דער אבער-שאטטאנוואלט אין זאלא ווילט, נאחם דא אונטערזוכונג ווערקליך איינע ראשיען גאנץ, אבער הערר פאן קאזא קאנן ניכט אללגענע- ווערטיג זיין אונט עס איז אויך אנדער ווערעס זעהר פיעלעס פיל אין אונטארן, דא ארטיסטפאלציע, דא דער יוסטיגן אן דא האנד געהען אונט דא פאר- רייטען פיר דיעזעלבע בעזארגען זאלל, ערווען זיך וועדער אלס איינע ערפארטונגסוועג, אונט זא קאנטעס עס געשיהען, דאס דא אללבעקאנטען אויפוועלדער שטאלין ערהאבענען הייפטעס דורך דא שפראכען שרייטען, אין איינען טאגען דיר- טע דער אים דעם עסלאדער פראצעסעס בעקאנ- טע אבער-שאטטאנוואלטס-סובשטיטוט פאן סייפערט זינען שעה אין זאלא אבלאוען; עס ווער אלזא אין וואכאטעס איינע דא קאקאלבעהארדען פערפאלגען, אללע דיעזע פערפאלגענע אבער מיט- טען אהנע דא מיטווערונג דעם יוסטיצ-מיניסטערס

נייע יודישע צייטונג. דען וועגן עס אויף דיעזען מאן אנקעמע, זא העמפע קיין מענטש זיך ווייטער אום דא פערטאנטאלטער דער קראוואללע נעקמ- מערס. דא פארטוועהרענדען אונט נאפגעדרונגע- נען וועגלאסטענען דעם יוסטיצ-מיניסטערס אבער מיטטיגן שליסליך אויך דאס איז איינגאנגע- ער- שטימונג עררעגען, אונט דא אים איינגאנגע- ער- צעהלעט בעגעבענהייט עדהעלט אימטעהרן איינען האהען גראד פאן וואהרשיינליכקייט, אויך דא פער- אלאסטענע ווערע גאנץ צו דעם קראקטער פיר- לערס שטימען, דער פיר זיין שוידען אויסדעם מא- בינעט ענטפערטעס איינע אייבערע זוכען מאכען דא אויף פאר דער אונטאדע בעזארגעס, דרי פיר- לער וואר איינסט פראפעסאד אין אנראם אונט עס איז דא הערר ניכט אימאגליך, דאס ער פיר דא פערנעהען דער קראקטען אין עמפפענגליכערעס ארד בעזימט אלס זיינע איבערגען קאללעגען אים מיניסטערהאטע.

(גראטולאציען און קאשומה.)

דא קארצאגער וועגן האבען אן לודוויג קאשומה אללעסליך זיינעס 80 יעהריגען געבורטסטאגעס איי- נע גראטולאציען-אדרעסעס געריכטעט, דא שלום- ציעלע דער אדרעסעס לויטען ווא פאלגט: היימע, דא דיעזענען, דא אין איינעס מהילע אונזערעס פארטראגטענען אונזערע קאפעסאן העטענען דא פריכטע איהרעס טרוודיגען ווערקעס ליידער אין זעהר רייכעס מאסע נעניטען קאנטען, היימע ווארצעלט זיך אין אונזערעס הערצען טיעפער דער דאנק, דא פלאטמען דער ליעבע שלאגען אין אונ- זערעס איינערן האהער עמפאר, אינדעס ווער דעם- טען געדענקען, דאס אלס ווער אונטער-דייט ווא אויך יעצט - פערפאלגט ווארדען, דא גראטע לודוויג קאשומעס ניכט פיר צו גערינג פאנד, אים צו פערטהיידענען, עס ווא איהם דאפיר דאנק אונט אין זיינער אינטערבליקייט נאך גראטערהער רוחם. וואס קאנטע אונזערע בעזארגערדיגע ליעבענדיגע פערנעהרענע אונט איינע דאנקבארקייט פאם העררן דער שאפענע פערלאנגע, אינדעס ווער דען גראטען זאך אונטאדע בעזארגענישען? ווער ביט- טען דען אללמעכטיגען, ער מאגע דעם גראטען קעמפער לודוויג קאשומה נאך פיעלע פריידע גע- ווערדען אן דעם עררייכטען ציעלע זיינעס זע-ענס רייכען לעבענס. מיט דיעזעס געבעטע אים הערצען פערבליבען ווער איי זיין.

(דער רב פאן סאראטאוו יודישע.)

נאך בעפאר דער דארטיגע רב הגאון זעקיל גענאט-

נייע יודישע צייטונג. דען וועגן עס אויף דיעזען מאן אנקעמע, זא העמפע קיין מענטש זיך ווייטער אום דא פערטאנטאלטער דער קראוואללע נעקמ- מערס. דא פארטוועהרענדען אונט נאפגעדרונגע- נען וועגלאסטענען דעם יוסטיצ-מיניסטערס אבער מיטטיגן שליסליך אויך דאס איז איינגאנגע- ער- שטימונג עררעגען, אונט דא אים איינגאנגע- ער- צעהלעט בעגעבענהייט עדהעלט אימטעהרן איינען האהען גראד פאן וואהרשיינליכקייט, אויך דא פער- אלאסטענע ווערע גאנץ צו דעם קראקטער פיר- לערס שטימען, דער פיר זיין שוידען אויסדעם מא- בינעט ענטפערטעס איינע אייבערע זוכען מאכען דא אויף פאר דער אונטאדע בעזארגעס, דרי פיר- לער וואר איינסט פראפעסאד אין אנראם אונט עס איז דא הערר ניכט אימאגליך, דאס ער פיר דא פערנעהען דער קראקטען אין עמפפענגליכערעס ארד בעזימט אלס זיינע איבערגען קאללעגען אים מיניסטערהאטע.

(גראטולאציען און קאשומה.)

דא קארצאגער וועגן האבען אן לודוויג קאשומה אללעסליך זיינעס 80 יעהריגען געבורטסטאגעס איי- נע גראטולאציען-אדרעסעס געריכטעט, דא שלום- ציעלע דער אדרעסעס לויטען ווא פאלגט: היימע, דא דיעזענען, דא אין איינעס מהילע אונזערעס פארטראגטענען אונזערע קאפעסאן העטענען דא פריכטע איהרעס טרוודיגען ווערקעס ליידער אין זעהר רייכעס מאסע נעניטען קאנטען, היימע ווארצעלט זיך אין אונזערעס הערצען טיעפער דער דאנק, דא פלאטמען דער ליעבע שלאגען אין אונ- זערעס איינערן האהער עמפאר, אינדעס ווער דעם- טען געדענקען, דאס אלס ווער אונטער-דייט ווא אויך יעצט - פערפאלגט ווארדען, דא גראטע לודוויג קאשומעס ניכט פיר צו גערינג פאנד, אים צו פערטהיידענען, עס ווא איהם דאפיר דאנק אונט אין זיינער אינטערבליקייט נאך גראטערהער רוחם. וואס קאנטע אונזערע בעזארגערדיגע ליעבענדיגע פערנעהרענע אונט איינע דאנקבארקייט פאם העררן דער שאפענע פערלאנגע, אינדעס ווער דען גראטען זאך אונטאדע בעזארגענישען? ווער ביט- טען דען אללמעכטיגען, ער מאגע דעם גראטען קעמפער לודוויג קאשומה נאך פיעלע פריידע גע- ווערדען אן דעם עררייכטען ציעלע זיינעס זע-ענס רייכען לעבענס. מיט דיעזעס געבעטע אים הערצען פערבליבען ווער איי זיין.

(דער רב פאן סאראטאוו יודישע.)

נאך בעפאר דער דארטיגע רב הגאון זעקיל גענאט-

נייע יודישע צייטונג. דען וועגן עס אויף דיעזען מאן אנקעמע, זא העמפע קיין מענטש זיך ווייטער אום דא פערטאנטאלטער דער קראוואללע נעקמ- מערס. דא פארטוועהרענדען אונט נאפגעדרונגע- נען וועגלאסטענען דעם יוסטיצ-מיניסטערס אבער מיטטיגן שליסליך אויך דאס איז איינגאנגע- ער- שטימונג עררעגען, אונט דא אים איינגאנגע- ער- צעהלעט בעגעבענהייט עדהעלט אימטעהרן איינען האהען גראד פאן וואהרשיינליכקייט, אויך דא פער- אלאסטענע ווערע גאנץ צו דעם קראקטער פיר- לערס שטימען, דער פיר זיין שוידען אויסדעם מא- בינעט ענטפערטעס איינע אייבערע זוכען מאכען דא אויף פאר דער אונטאדע בעזארגעס, דרי פיר- לער וואר איינסט פראפעסאד אין אנראם אונט עס איז דא הערר ניכט אימאגליך, דאס ער פיר דא פערנעהען דער קראקטען אין עמפפענגליכערעס ארד בעזימט אלס זיינע איבערגען קאללעגען אים מיניסטערהאטע.

(גראטולאציען און קאשומה.)

דא קארצאגער וועגן האבען אן לודוויג קאשומה אללעסליך זיינעס 80 יעהריגען געבורטסטאגעס איי- נע גראטולאציען-אדרעסעס געריכטעט, דא שלום- ציעלע דער אדרעסעס לויטען ווא פאלגט: היימע, דא דיעזענען, דא אין איינעס מהילע אונזערעס פארטראגטענען אונזערע קאפעסאן העטענען דא פריכטע איהרעס טרוודיגען ווערקעס ליידער אין זעהר רייכעס מאסע נעניטען קאנטען, היימע ווארצעלט זיך אין אונזערעס הערצען טיעפער דער דאנק, דא פלאטמען דער ליעבע שלאגען אין אונ- זערעס איינערן האהער עמפאר, אינדעס ווער דעם- טען געדענקען, דאס אלס ווער אונטער-דייט ווא אויך יעצט - פערפאלגט ווארדען, דא גראטע לודוויג קאשומעס ניכט פיר צו גערינג פאנד, אים צו פערטהיידענען, עס ווא איהם דאפיר דאנק אונט אין זיינער אינטערבליקייט נאך גראטערהער רוחם. וואס קאנטע אונזערע בעזארגערדיגע ליעבענדיגע פערנעהרענע אונט איינע דאנקבארקייט פאם העררן דער שאפענע פערלאנגע, אינדעס ווער דען גראטען זאך אונטאדע בעזארגענישען? ווער ביט- טען דען אללמעכטיגען, ער מאגע דעם גראטען קעמפער לודוויג קאשומה נאך פיעלע פריידע גע- ווערדען אן דעם עררייכטען ציעלע זיינעס זע-ענס רייכען לעבענס. מיט דיעזעס געבעטע אים הערצען פערבליבען ווער איי זיין.

(דער רב פאן סאראטאוו יודישע.)

נאך בעפאר דער דארטיגע רב הגאון זעקיל גענאט-

נייע יודישע צייטונג. דען וועגן עס אויף דיעזען מאן אנקעמע, זא העמפע קיין מענטש זיך ווייטער אום דא פערטאנטאלטער דער קראוואללע נעקמ- מערס. דא פארטוועהרענדען אונט נאפגעדרונגע- נען וועגלאסטענען דעם יוסטיצ-מיניסטערס אבער מיטטיגן שליסליך אויך דאס איז איינגאנגע- ער- שטימונג עררעגען, אונט דא אים איינגאנגע- ער- צעהלעט בעגעבענהייט עדהעלט אימטעהרן איינען האהען גראד פאן וואהרשיינליכקייט, אויך דא פער- אלאסטענע ווערע גאנץ צו דעם קראקטער פיר- לערס שטימען, דער פיר זיין שוידען אויסדעם מא- בינעט ענטפערטעס איינע אייבערע זוכען מאכען דא אויף פאר דער אונטאדע בעזארגעס, דרי פיר- לער וואר איינסט פראפעסאד אין אנראם אונט עס איז דא הערר ניכט אימאגליך, דאס ער פיר דא פערנעהען דער קראקטען אין עמפפענגליכערעס ארד בעזימט אלס זיינע איבערגען קאללעגען אים מיניסטערהאטע.

(גראטולאציען און קאשומה.)

דא קארצאגער וועגן האבען אן לודוויג קאשומה אללעסליך זיינעס 80 יעהריגען געבורטסטאגעס איי- נע גראטולאציען-אדרעסעס געריכטעט, דא שלום- ציעלע דער אדרעסעס לויטען ווא פאלגט: היימע, דא דיעזענען, דא אין איינעס מהילע אונזערעס פארטראגטענען אונזערע קאפעסאן העטענען דא פריכטע איהרעס טרוודיגען ווערקעס ליידער אין זעהר רייכעס מאסע נעניטען קאנטען, היימע ווארצעלט זיך אין אונזערעס הערצען טיעפער דער דאנק, דא פלאטמען דער ליעבע שלאגען אין אונ- זערעס איינערן האהער עמפאר, אינדעס ווער דעם- טען געדענקען, דאס אלס ווער אונטער-דייט ווא אויך יעצט - פערפאלגט ווארדען, דא גראטע לודוויג קאשומעס ניכט פיר צו גערינג פאנד, אים צו פערטהיידענען, עס ווא איהם דאפיר דאנק אונט אין זיינער אינטערבליקייט נאך גראטערהער רוחם. וואס קאנטע אונזערע בעזארגערדיגע ליעבענדיגע פערנעהרענע אונט איינע דאנקבארקייט פאם העררן דער שאפענע פערלאנגע, אינדעס ווער דען גראטען זאך אונטאדע בעזארגענישען? ווער ביט- טען דען אללמעכטיגען, ער מאגע דעם גראטען קעמפער לודוויג קאשומה נאך פיעלע פריידע גע- ווערדען אן דעם עררייכטען ציעלע זיינעס זע-ענס רייכען לעבענס. מיט דיעזעס געבעטע אים הערצען פערבליבען ווער איי זיין.

(דער רב פאן סאראטאוו יודישע.)

נאך בעפאר דער דארטיגע רב הגאון זעקיל גענאט-

* (מאָלער אַנטע בירגער) אין ניהויל האבען דיא בירגער פֿערשידענע אונטער האלטונגען געגעבען, אונט דאס געלד וואס איינע נעקאמען ארום האבען זיא צו גלייכען מהילדען דען צווייטע פֿרויענפֿראייגען געגעבען; דעם ברייט-ליכען אונד דעם יידישען.

* (פוילער ווירל אבדאנקען) דיא „נייע פֿרויע פרעסע“ שרייבט: „זייט איינען טאגען אנטערהעלט מאן זיך אין דען היעזיגען פֿא-ליטישען קרויזען מיט איינעם פֿאָפֿאלע, דעססען שוילדאמין דער מיניסטערראדען געוועזען זיין זאלל. דער דעמאטעראגראפֿישע האטטע זיך פֿערזאמלט. אים איבער דיא פֿארשלינגע צו ענטשיידען, דיא דער מיניסטערפֿרעזידענט הנוכטליך קראאציענס דעם מאָנארכען אונטערברויטען וואָללטע. דער מיניסטער-פֿרעזידענט בעריכטעטע איבער דיא פֿאן איהם פֿיר נאָטהווענדיג עראכטעטען מאאסנאמען, אונד מיט איינער איינציגען אייננאמען שטימטען אלע מי-ניסטער פֿיר דיא פֿארשלינגע מיסאס, דער איינצי-גע, דער דאמלינג פֿערשפּראכען האבען זאלל אונד צוואר אין צויעלן העפטענער וויזע, וואר דער יוסטיצ-מיניסטער דר פֿוילער, דער זיך ענטשיידען געגען אויספֿארדערענמליכע צייטענדע אין אגראס-יויספֿראך, דיא ערשיינונג וואר איינע זעהר אויפ-פֿאללענדע, דיא הערר דר פֿוילער זאָנסט נכט דער מאן איזט, איינע אנוכט ענטשיידען צו פֿערטער-טען, וואר ער עס דען, ויינער שיכטענדען נאפֿר-ענטשיידענע, שטעטס פֿערטיעד אין איינע פֿא-ליטישען שטרייט צו געראטען, ביא דיעזער גע-לעגעהייט יעדאך זאלל ער איינע אויסרויער בע-קנדיעט האבען, דיא איהם זאָנסט מאגעלטע, אלס דער מיניסטערראדע, געשלאָסען וואר — זא ווירד ווייטער ערצעהרט — טראט דר פֿוילער אויף דען מיניסטער-פֿרעזידענטען צו אונד זאמען, אונזערע אנויכטען וויכען פֿאן איינאנדער אין דיעזעם פֿאללע זאָ ועהר, דאס און נכטס מהדר מיטליעד דעם קא-בינעטס בלייבען קאן.“ — „גומ“ אנטוואָרעטעטע מיסא, „אבער ווארטיען וויר דאמיט, בי דיא בור-שעמ-דעכאטטע פֿארבער איזט, וויר ברינגען דיע-זעס געשפּרעך זאָ, וואר עס אין ערנסטען פֿאליטי-שען קרויזען ערצעהלט ווירד, אָהנע דארויס אירגענד וועלכע מיינונג אבערלייטען, דען דיא שטעללונג דעם יוסטיצ-מיניסטערס איזט שאן זייט אנדערמאלס אהרען דער געגענטשאנד פֿיעלפֿאכער עראָרטע-רונגען, זאָ פֿיעל איזט אינדעססען מהאמואכע, דאס

זעמלאָזיגקייט) בעהעררשען, דיא אויפשטענדישען זאללען שולען אונד מורכען בערויכט אונד צער-שפּארט האבען אונד איבערהויפט וואר ווילדע וויטהען.

ווייטערס לאנגען אין אגראס דיא נאכריכט אויף, דאס דיא אויפשטענדישען אין זאמיטצא דען פֿפּארערע וווקאזיין בערויכטען אונד דען וואכמאן ראקאש שויער פֿערוואונדעטען, זאמיטצא ליענט נעכטס נאָווי, אונטיטעלכאר אן דער באַסישען געגענע.

פֿרוואטנאכריכטען אויס הוואָר צופֿאלגע קאס עס פֿאָרשטעטען צו איינעם צוזאמענשטאטע צווי-שען דען אויפשטענדישען אונד דען טרופען אויף באַסישעם באָדען, וואָביא פֿאן ערשטערען דרויא טאָרט אונד מהערערע פֿערוואונדעט אויף דעם פֿלאטע בליעבען.

אין דער נאכט פֿאן זאמסטאג אויף זאָנסטאג גריפֿען עטווא 100 בוייער דען סערעשאנער-פֿאסטען אין דרויא אן, עטווא 50 לאנדלייטע ווארען פֿאָר דעם געמיינדע-אמטע פֿערוואונדעט; געראדע אין דעם מאמענטע, אלס דיא מעננע דען סערעשאנער-פֿאסטען שטירמען וואָללטע, קאס אויס מעגענצאני איינע טרופענ-אבמהוילונג, וועלכע דען פֿאסטען בעפֿרויעט אונד דיא אנטעזאמעלטע מעננע צער-שטרייטע, דיא סערעשאנער ווערדען אלס פֿער-קלייטעטע אונגארן בעראכטעט, וועלכע דיא אונ-גארישען פֿאהגען אונד קראָגען ברינגען אונד אויפ-צויעהען זאללען.

אגראס. 18. סעפטעמבער. אין דער געמיינדע בערויא אין זאגאריען, וואר דיא בוייער הורד העפטער פֿערלייטעט, דאס הייז איינעם דאָרטיגען יידישען בירגערס פֿערוויסטעטען, פֿוילער ען נון דיע-זעלבען בוייערן אלס בעווייזן דער פֿרויע דליכען איינמאראכט שטיינע ציענעל, קאלק אונד זאנד אונטענטעלס ליד צום וועדער-אויפֿבויא דעם הייזעס.

פֿערשידענע נייאנקייטען.

* (יאָוּפֿאַרף) איזט דיעזער מא-גע מיט ויינער פֿאמליע נאך אָסטערייך איבער-ווערלט, דיא ער ביא איינעם גראָס אינדוסטריעל-לען דאָרט איינע זיכערע אנטשעללונג בעקאממען האט.

דאס זיא דיא פֿינאנצוואכע נכט וואָללען, דאס זיא דיא בראנטוויינקעססעל נכט פֿערוועגעלן לאסטען; דאס זיא אלע פֿלאשען אין דען ווירטהסהויערן צערשלאגען ווערדען, דיא דאס אלטע מאאס אונד עוויכט פֿארדערן; ענדליך בעהעהרטען זיא נאָך דיא פֿרויעבונד דעם מאבאקויעס, דיא בעמ-הונגען דעם בעצירקס-פֿארשטאנדעס, דיא ליטע צו בערוהיגען, ווארען פֿערגעבענס, אונד דיעוועלבען בענאנגען זאָפֿארט, אויס ווירטהסהויער דיא פֿלאשען צו צערטריטעטען.

עבענזא מאכטען זיא עס אין בערליאן, וואר זיא צוערסט דאס וואפֿען פֿאָס פֿאסטאמט העראב-נאדמען אונד עס צערשולגען אונד זאדאן זעמט-ליכע פֿלאשען אויס ווירטהסהויער צערבראכען, נון גינג עס נאך גוואָצאדאנסקאָ, וואָ עבענפֿאללס דיא פֿלאשען אויס ווירטהסהויער צערשלאגען אונד דאס וואפֿען דער טראפֿיק העראבנעאממען ווארדע. היערויף קעהרטע דער היפֿע וועדער נאך רועוואין צוריק אונד פֿארדערט פֿאן דעם פֿפּארדער דרא-ניצעווישט דיא אונגליקוועליגען פֿאהגען, דורכזוכטע דאס נאגען הייז, אונד נאכדעם זיא נכטס פֿאָגע-פֿונדען, קעהרטען דיא בוייערן אבערמאלס צור קיר-בע צוריק.

דער בעצירקס-פֿארשטאנד וואר אינצווישען נאך הוואָר גענאנגען אונד האטטע מדיטער הער-ביגעבראכט, אין דעם אייגענבליקע, אלס דיא מענ-גע דאס הייז דעם פֿאסטאנעס סאוויין שטירמען וואָללטע, ערשיינען 24 מאן יענער אויס ארטע אונד צערשטרייטען דיא אויפֿהירער, וועדערהאלט פֿאנ-דען דאן נאך צוזאמענפֿאסטונגען שטאטט, דיא אויך אס 14 פֿארטענעטעט ווארדען, עס געלאנג דען איינדרוינליכען פֿאָשיטעללונגען דעם קאָמאנ-דירענדען אבערלייטאנט, דיא לייטע צום אויס-אינאנדערגעהען צו בעוועגען; דאנגען וואָללטען זיא זיך נכט אצו פֿערשטעהען, דיא וואפֿען אב-צוילעפֿערן.

עבען (אוס 7 אהר אבערס) מעלדעט איינע פֿאטראללע, דאס זיך אבערמאלס 80 בעוואפֿענטע געזאמטעלס האבען, מאן האָרט אין דער ריכטונג דעם פֿרעידאָווייז, בערגעס ביא רועוואין געוועהר-פֿיער; עס מאָגען עטווא 50 שיססע אבגינגעבען וואָרדען זיין.

געראדע צו שרעקליך זאלל עס אין דער אָרט-שאפט גלינג צינעהען; דען מעלדונגען נאך צו אור-מהילען זאלל עס געראיען דיא אנארכיע (גע-)

פֿאַלליעטאָן.

רבי זיס טוב האללעך.

(12-טע פֿארטענעגונג)

דיא ווענטשאַרט, אין וועלכער וויר וויללען, וואר איין גראָסע געוירר פֿאן הייערן, הורד איינע הייסטיג-סע דורכשניטען, דיעזע הייסטיגסטע האטטע דיא גע-שטאלס איינעם לאנגען טריכטערס, דער זיך אויספֿעלדערט אבער אין אבועטען פֿערגענעטע, דיא בייזען הייערהויערן ליעפען ביא כרייטער אָפֿפּונג טיעף אויסאינאנדער צו, דאן איינע שרעקע ציעמליך געראדע, דאן וויעדער אויף איינאנדער צו, אונד זאָ פֿאָרט אין פֿערישערענען אבועטען, ביז צולעצט קוים דרויא מענטשען נעכען איינאנדער העפ-טען שפּעהען קאנגען; אין ליעזער פֿורכטבארען ענניס, וואָ מאן בעקועס אויס דעם פֿעסטער דיע איינען הייערהויער אין דאס דער אנדערען שפּרינגען קאנגעס, האטטע זיא איר-רע גראָסע לענגע, אונד נון גינגען נעסכען אונד נעסליין אונד ווינקעלען אונד ווינקעלכען אונד האָכען פֿאן דיעזער הייסטיגסטע אויס, אויס דעם געוויס אונטענאורבאר צו זיין, דער נכט דאריין אויסצואכטען אונד אויפֿפֿעצען זיכע וואוסטע בעשייד; אויס דער גראָסען הייערנאסטע דורכשניטען ער איינע מענגע קליינער, ביז ער אן דעם ענדע דעם יידישען טהיילעס געלאנגטע; דיא — מאן גלויבט, הייער האבע עס איין ענדע — קלעכטע אין הייסטליין, ער שטאָלטיגערע איבער דען ברייטשאפט, דער פֿאָר דער מה-רע לאג, אונד געלאנגטע אין איין ציממען, איין ערמליך קליינעס ציממעכען, אין וועלכעם זאָ נאָר נכטס פֿאן קוק-טען אונד בעקועטליכקייט, דאס אבער רענאָך איינען איי-בענען קאסטען אונד איינע מעסטענענע שבת לאסטע אונד איינע סאנגע צום הענדעוואשען בעהערבענטע, דיא וואָה-גונג דער אלטען חנה.

עליכס פֿיר טיך, קיין וואָרט דעם גרויסע פֿיר דען הייז נעקעהרטען? אונד זיכע כרייטעטע דיא ארטע אויס, אויס דיא שפּיטע מענטשענטשאַנגע צו אומארטען.

אלס הור דיעזע בעוועגונג וואר, דיא לאָזשען זיך זינגע גליעדער וואר פֿאן איינעם צויער, אונד ער שטירצטע אויף דען יינגלינג לאָ אונד שריע: „זיכע, די זיכע“ אונד שלוש דיא לאנגען ארטע אויס דען יינגלינג, אונד האָב אויף פֿאן דער עידע האָך הונף, דאס ער ווייט איבער דען קאָפּף דעם לאנגען הור היינטשוויס, אונד רויכטע אויף אן זיך, אונד ריעף נאָך איינמאל: „זיכע, די זיכע“ אונד זעטשען אויף וויעדער אויף דיא ערדע, אונד מורמעלטע פֿיעלע וואָ-טע אין דען באַרם — וועגען ער איינען געהאפט — אונד איינע שרעגען קוואָלל אויס דעם איינע דעם אלטען יונ-גען.

„איי, פֿעריאָהס מאן, וועגען דער רבי צו הייער געוועזען, דיא רעכענען געלעכט, שיה דיא אונד זיכע גע-קאסטען, ווער, וועלך גליק; זאָ אבער נאָר נכטס“ אונד נאָך איינע שרעגען ראללשע גיעדער.

זיכע וואוסטע, אויס מיט דעם אלטען הור צו עטווא צו קאסטען, מיססע מאן געראדע צו דארויף לאָנגעהען, ווייל זאָנסט שויער אבועטע דיא געדאנקען דעם בחור געפֿאנ-גען געהען ווירדען, ער האָב דאָהער אן:

„וואָ ביסט דו דיא פֿיערעהען טאגע געוועזען, וויס-דעם דאס גראָסע אונגליק געשעהען?“

„אין ווילל עס דיר ערצעהלען, דען דו טוסט עס וויססען, זיכע אלס דיא פֿאליטישען אונזערין רבי, נאָשט ווירד אויך כבישעצען, הייערעהאלטען, דירענטטע און מן הינצו, אויס מיטצוגעהען, וואר אין איינער מיט דעם רבי גענאנגען, אבער זיא שפּיטעטען מן צוריק, אונד אלס אין נכט צוריקבלייבען וואָללטע, נאכען זיא מיר איינען גראָ-טען הייטע מיט דעם ראָהר, דאס אין טיימעלטע, מאָגען

„איזט דער בחור נכט צו הייער ליעכעס העלען?“

שפּראך זיכע.

„אך, נאָשטעטוילקאסטען, די זיכע, שטאָטערטע דיא פֿערוועלטע קליינע, וואר קאָסע און צו דער גראָ-טען ערדען, וואר איזט דער הערר זאָ גראָס אונד שאן גע-וואָרדען, דיעויליג ער פֿאן דארויס געוועזען, נאָשט זעננע עס איהם!“

„אין דאנקע, וואָ איזט דער בחור?“

„אין זינער שטובע איזט ער.“

אונד דיא אלטע שפּראַנג איהם צופֿאָר, אונד שטייעס איינע טהור אויף, אונד שפּראַך: דיא איזט ער.

זאָ טרעטען וויר אין דוין זינגעהרליכעס הייליגטוים, אלטער בחור, עס וואר איינע געוויסע קאסטער, וואָ דער קאלק אָפֿס גענוג געבראָכען; אבער שפּיטענעטע אונד שמוץ ווארען נכט דאריין, דיא ליכט דיא אלטע חנה נכט, דיא קאסטער וואר קליין, מאן ערמינדעט וואהרדיך נכט, וועגן מאן זיא אויך הונדערטמאל דורכשניטען, דיא איינע עקע נאָהס איין ערבעטליכעס לאנגער איין; דיא אנדערע איין טיש, איבער וועלכעם דער שולברייטעל, דער טהור אונד דיא טהורן זינגען, אונד אויף דעם איינע וועניגע ביכער לאנגען זאָ וואָצו ברויכטע ער ביכער, דיא דער רבי גענוג האטטע? אין האַלצערנער שטעמטל — אונד וועהר, וויר זינד שאן צו ענדע מיט אלל דינגען העררליכקייטען, דיעס איזט דיא בורג אונזערעס לאנגען הור, אין דער ער זיך צו-ריקצאָג פֿאן אללען מהוועליגקייטען דעם ליעכעס.

אלס זיכע העינפֿראַט, וואָר דער בחור עבען אויס-געשפּרונגען, דיא ער דאס נעקרייש דער חנה געהאָרט האט-טע, פֿאָר דער טיעפען בעוועגונג ויינער געפֿהילע שאַנד ער קיעצעננאדער אין זינער נאָגען לענגע, אונגעווענליך אונד שאַרמטע זיכע ענטפּענען.

„נון, דוד! האָב זיכע אן, האַטט דו קיין שלום